

Sygn. akt I ACz 2046/12

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący : Sędzia SA Józef Wąsik

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2013 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. W.

przeciwko L. S. C. de S. y (...) SA Oddział w Polsce

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego
w Tarnowie z dnia 25 października 2012 roku, sygn. akt I C 871/12

p o s t a n a w i a :

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zwolnić powódkę od kosztów sądowych ponad kwotę 2.500 zł (dwa tysiące pięćset),
a w pozostałym zakresie wniosek oddalić,
2. oddalić zażalenie w pozostałej części.

Sygn. akt I ACz 2046/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Tarnowie zwolnił częściowo powódkę od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych ponad kwotę 5.000 zł, a w pozostałym zakresie wniosek oddalił.

W uzasadnieniu przywołując art. 100 ust. 2 i art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach wskazał, że wniosek powódki jedynie w części zasługuje na uwzględnienie. Sąd zauważył, że na stronie ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych ciąży obowiązek poczynienia oszczędności w celu zgromadzenia środków na pokrycie tych kosztów. Obowiązkowi temu powódka przynajmniej w części mogła sprostać bez uszczerbku w koniecznym utrzymaniu siebie, gdyż po pierwsze powódka w maju 2012 roku otrzymała od strony pozwanej ubezpieczyciela tytułem zadośćuczynienia kwotę 10.000 zł. W ocenie Sądu powódka chcąc dochodzić dalszych roszczeń i licząc się z zamiarem wytoczenia niniejszego powództwa powinna była przynajmniej część z pozyskanych środków tytułem zadośćuczynienia przeznaczyć na pokrycie opłaty sądowej od pozwu. Ponadto Sąd podkreślił, że powódka uzyskuje stały miesięczny dochód w wysokości około 4.335 zł przynajmniej, że wprawdzie koszty utrzymania na terenie Wielkiej Brytanii są wyższe niż w Polsce to jednak nie można przyjąć, aby powódka, nie mając nikogo na utrzymaniu, jedynie na własne przeznaczała cały dochód w takiej wysokości. Według Sądu dochód taki nawet przy zwiększonych kosztach utrzymania na terenie Wielkiej Brytanii pozwala na stosowne czynienie oszczędności zwłaszcza, że powódka nie wskazała aby jej utrzymanie łączyło się z jakimikolwiek szczególnymi, ponadprzeciętnymi kosztami utrzymania.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła powódka zarzucając mu naruszenie art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez odmowę zwolnienia jej od kosztów sądowych w całości oraz naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę złożonego przez nią oświadczenia majątkowego. Powódka wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zwolnienie jej od ponoszenia kosztów sądowych w całości i zasądzenie od strony pozwanej na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu powódka zaprzeczyła, aby można było uwzględnić przy ocenie jej wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych wypłaconego jej zadośćuczynienia. Podkreśliła, że niemal cały uzyskiwany przez nią dochód pochłaniają koszty jej utrzymania i nie może w związku z tym poczynić stosownych oszczędności, wskazując przy tym, że koszty utrzymania w Wielkiej Brytanii są dużo większe niż w Polsce.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powódki zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W pierwszym rzędzie należy zauważyć, iż uzyskiwany przez powódkę comiesięczny dochód w wysokości 4.080 zł - 4.335 zł tj. 800-850 funtów brytyjskich, jak na realia panujące w Wielkiej Brytanii jest skromny i faktycznie pozwala, tak jak wskazała powódka w złożonym zażaleniu, na zaspokojenie podstawnych potrzeb związanych z jej utrzymaniem. Czynienie oszczędności w miesięcznym dochodzie tej wysokości celem uiszczenia opłaty sądowej w wysokości 5.000 zł jest utrudnione i może prowadzić do uszczerbku utrzymania koniecznego dla powódki.

Nie można zgodzić się z twierdzeniem Sądu Okręgowego, iż fakt, że powódka otrzymała w przeszłości zadośćuczynienie w wysokości 10.000 zł oznacza, iż jest ona w stanie uiścić opłatę sądową w wysokości 5.000 zł. W ocenie Sądu Apelacyjnego analizując sytuację materialną osób wnioskujących o zwolnienie od kosztów sądowych należy z dużą ostrożnością uwzględniać kwoty uzyskane przez strony tytułem zadośćuczynienia. Biorąc po uwagę przy ocenie sytuacji materialnej takich osób sumy uzyskiwane z tytułu zadośćuczynienia traci się z pola widzenia cel zszadzonego zadośćuczynienia, które zmierza do wynagrodzenia pokrzywdzonemu krzywdy i ma stanowić dla niego realnie odczuwaną wartość w bieżącym, jak i w przyszłym codziennym życiu. Konieczność przeznaczenia dużej części uzyskanych tytułem zadośćuczynienia kwot na pokrycie opłat sądowych podważa cel i funkcję zadośćuczynienia.

Badając zatem sytuację materialną strony należy brać pod uwagę pozostałe elementy składające się na jej majątek tj. takie jak w przypadku powódki uzyskiwane przez nią dochody. Wysokość tych dochodów, które jak na warunki brytyjskie nie są znaczne, w ocenie Sądu Apelacyjnego pozwalają powódce na uiszczenie części kosztów sądowych, jednak nie w wielkości określonej przez Sąd I instancji w zaskarżonym postanowieniu. Konieczność bowiem uiszczenia przez powódkę 5.000 zł, która to kwota jest wyższa od uzyskiwanego przez nią miesięcznego dochodu przekracza jej możliwości majątkowe. Jednocześnie jednak z uwagi na okoliczności przywołane przez Sąd Okręgowy tj. fakt, iż powódka nie ma nikogo na utrzymaniu i nie ponosi żadnych dodatkowych wydatków ją obciążających ponad przeciętną miarę winna ona partycypować w ponoszeniu kosztów sądowych zainicjowanej przez siebie sprawy.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego powódka będzie w stanie uiścić opłatę w wysokości 2.500 zł i nie doprowadzi to do uszczerbku utrzymania koniecznego dla niej. Zwolnienie bowiem powódki ponad kwotę 2.500 zł oddaje w niniejszej sprawie realia jej aktualnej sytuacji materialnej. Kwota ta odpowiadając comiesięcznemu ponoszonemu przez nią wydatkowi na wynajem mieszkania równocześnie pozwala na realne czynienie przez nią oszczędności w takim zakresie, aby podolała tak określonymu obowiązkowi uiszczenia opłaty sądowej.

Dlatego Sąd Apelacyjny w Krakowie w pkt 1 postanowienia działając na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie, a w pkt 2 na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w pozostałej części oddalił zażalenie powódki. Odnośnie wniosku powódki o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego Sąd zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c. pozostawił rozstrzygnięcie w zakresie kosztów postępowania zażaleniowego Sądowi I instancji w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.